

petak, 10. srpnja 2020.

P9_TA(2020)0193

Humanitarna situacija u Venezueli i migracijska i izbjeglička kriza

Rezolucija Europskog parlamenta od 10. srpnja 2020. o humanitarnoj situaciji u Venezueli i migracijskoj i izbjegličkoj krizi (2019/2952(RSP))

(2021/C 371/06)

Europski parlament,

- uzimajući u obzir svoje prethodne rezolucije o Venezueli, a posebno onu od 16. siječnja 2020. o stanju u Venezueli nakon nezakonitog izbora novog predsjednika i predsjedništva Nacionalne skupštine (parlamentarni državni udar) ⁽¹⁾,
- uzimajući u obzir izjavu glasnogovornice potpredsjednika Komisije / Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku od 1. travnja 2020. o prijedlogu SAD-a i stanju u Venezueli u kontekstu pandemije koronavirusa,
- uzimajući u obzir izjavu stručnjaka UN-a za ljudska prava od 30. travnja 2020. o zdravstvenoj krizi u Venezueli,
- uzimajući u obzir upozorenje koje su 6. svibnja 2020. izdali stručnjaci UN-a za ljudska prava o razornom utjecaju humanitarne i gospodarske krize u zemlji na ljudska prava,
- uzimajući u obzir izjavu visoke povjerenice UN-a za ljudska prava Michelle Bachelet od 2. srpnja 2020. o Venezueli,
- uzimajući u obzir zajedničko priopćenje za medije Ureda Visokog povjerenika UN-a za izbjeglice (UNHCR) i Međunarodne organizacije za migracije (IOM) od 1. travnja 2020. o stanju izbjeglica i migranata iz Venezuele tijekom krize prouzročene bolešću COVID-19,
- uzimajući u obzir izjavu glavnog tajnika Organizacije američkih država od 5. siječnja 2020. i 26. lipnja 2020. o stanju u Venezueli,
- uzimajući u obzir izjave Skupine iz Lime od 20. veljače, 2. ožujka, 2. travnja i 16. lipnja 2020.,
- uzimajući u obzir izjave potpredsjednika Komisije / Visokog predstavnika o najnovijim događajima u Venezueli od 4. i 16. lipnja 2020.,
- uzimajući u obzir izjavu Odbora za vanjske poslove od 11. lipnja 2020. o nedavnim napadima na Nacionalnu skupštinu Venezuele,
- uzimajući u obzir izjavu Međunarodne kontaktne skupine od 16. lipnja 2020. o narušenoj vjerodostojnosti izbornog tijela Venezuele te izjavu od 24. lipnja 2020. o pogoršanju političke krize u Venezueli,
- uzimajući u obzir Odluku Vijeća (ZVSP) 2020/898 od 29. lipnja 2020. o izmjeni Odluke (ZVSP) 2017/2074 o mjerama ograničavanja s obzirom na stanje u Venezueli ⁽²⁾, kojom je jedanaest vodećih venezuelskih dužnosnika dodano na popis osoba na koje se primjenjuju mjere ograničavanja,
- uzimajući u obzir međunarodnu donatorsku konferenciju u znak solidarnosti s venezuelskim izbjeglicama i migrantima održanu 26. svibnja 2020.,
- uzimajući u obzir Ustav Venezuele,

⁽¹⁾ Usvojeni tekstovi, P9_TA(2020)0013.

⁽²⁾ SL L 205 I, 29.6.2020., str. 6.

petak, 10. srpnja 2020.

- uzimajući u obzir Rimski statut Međunarodnog kaznenog suda,
 - uzimajući u obzir članak 132. stavke 2. i 4. Poslovnika,
- A. budući da Europska unija i njezine države članice već godinama pružaju podršku venezuelskom stanovništvu i zajednicama koje primaju izbjeglice; budući da su 26. svibnja 2020. Europska unija i španjolska vlada, uz potporu UNHCR-a i IOM-a, sazvale međunarodnu donatorsku konferenciju u znak solidarnosti s venezuelskim izbjeglicama i migrantima; budući da su se međunarodni donatori obvezali da će osigurati 2,544 milijarde EUR, ali samo 595 milijuna EUR u izravnim bespovratnim sredstvima, a ostatak sredstava u uvjetovanim zajmovima; budući da su tijekom konferencije neki zajmoprimci izrazili zabrinutost zbog birokratskih poteškoća i složenih propisa s kojima su se suočili u dobivanju zajmova; budući da će iznos od 595 milijuna EUR u izravnim bespovratnim sredstvima teško pokriti godišnje troškove takve nezapamćene krize u susjednim zemljama Venezuele; budući da međunarodna zajednica mora pronaći inovativna rješenja koja se ne svode samo na humanitarnu pomoć i pomoć dugoročnijoj suradnji kako bi oslobodila i druga moguća financijska sredstva te pomogla venezuelskom narodu da zadovolji hitne potrebe;
- B. budući da pomoć EU-a iznosi više od 319 milijuna EUR unutar i izvan Venezuele; budući da je za humanitarnu pomoć namijenjeno 156 milijuna EUR, za razvoj 136 milijuna EUR, a za stabilnost i mir 27 milijuna EUR;
- C. budući da se ionako teška politička, gospodarska, institucionalna, socijalna i višedimenzionalna humanitarna kriza u Venezueli znatno pogoršala i postala još ozbiljnija tijekom aktualne pandemije; budući da sve veća nestašica lijekova i hrane, masovna kršenja ljudskih prava, hiperinflacija, politička opresija, korupcija i nasilje ugrožavaju živote ljudi te ih prisiljavaju da bježe iz zemlje;
- D. budući da sve veći broj ljudi u Venezueli, a posebice ranjive skupine kao što su žene, djeca i bolesni, pati od malnutricije koja je posljedica ograničenog pristupa kvalitetnim zdravstvenim uslugama, lijekovima, hrani i vodi;
- E. budući da je venezuelski nacionalni zdravstveni sustav znatno oslabljen zbog lošeg postupanja režima, što je dovelo do drastične nestašice lijekova i nedostupnosti medicinskih tretmana; budući da brojke koje je u vezi s pandemijom bolesti COVID-19 dostavio režim nisu vjerodostojne i ne uživaju povjerenje ni ljudi u Venezueli ni međunarodne zajednice;
- F. budući da trenutačna višedimenzionalna kriza u Venezueli za posljedicu ima najveće raseljavanje ikad zabilježeno u toj regiji; budući da je oko 5 milijuna stanovnika Venezuele pobjeglo iz zemlje, od čega je 80 % raseljeno u zemljama regije; budući da je prema UNHCR-u venezuelska izbjeglička kriza druga po veličini u svijetu nakon one u Siriji; budući da se očekuje da bi do kraja 2020. ukupan broj ljudi koji bježe od pogoršanja uvjeta u Venezueli mogao premašiti 6,5 milijuna;
- G. budući da je prema UNHCR-u broj građana Venezuele koji traže azil diljem svijeta porastao za 2 000 %; budući da je 650 000 osoba širom svijeta ispunilo zahtjeve za azil i da je oko dva milijuna dobilo boravišnu dozvolu neke od država Sjeverne ili Južne Amerike; budući da je 12 % stanovništva pobjeglo te da u prosjeku 5 000 ljudi dnevno i dalje odlazi iz zemlje;
- H. budući da je trenutačna globalna javnozdravstvena kriza pogoršala ionako očajnu situaciju za mnoge izbjeglice i migrante iz Venezuele i njihove zemlje domaćine; budući da mnogi migranti i izbjeglice ovisе o dnevnim plaćama koje nisu dostatne da zadovolje osnovne potrebe kao što su smještaj, hrana i zdravstvena skrb;
- I. budući da su prema prvim izvješćima o pandemiji koja je opteretila ionako oslabljeni sustav zdravstvene skrbi u toj zemlji bolnice pretrpane oboljelima od bolesti COVID-19, a zaraženi su i deseci zdravstvenih radnika;

petak, 10. srpnja 2020.

- J. budući da je 26. svibnja 2020. nelegitimni venezuelski Vrhovni sud pod kontrolom režima Nicolása Madura neopravdano potvrdio g. Luisa Parru kao predsjednika Nacionalne skupštine; budući da se na toj nezakonitoj sjednici, održanoj u siječnju 2020., nisu poštovali ni pravni postupak ni demokratska ustavna načela jer je velikoj većini predstavnika demokratski izabраниh snaga onemogućeno, ponegdje i silom, da nazoči sjednici i slijedom toga glasuje; budući da je zbog nezakonite odluke donesene na toj nelegitimnoj parlamentarnoj sjednici Vijeće EU-a nametnulo sankcije još jedanaest dužnosnika zbog njihove uloge u podrivanju demokracije i vladavine prava, među kojima su Luis Parra i Juan José Mendoza, predsjednik Ustavnog odjela Vrhovnog suda; budući da se Juan Guaidó sam isključio iz bilo koje tranzicijske vlade i da Maduro ne može biti dio takve vlade;
- K. budući da je 13. lipnja 2020. nezakoniti Vrhovni sud još jednom imenovao nove članove Državnog izbornog povjerenstva unatoč tome što nema zakonske ovlasti da to učini; budući da su prema člancima 187. i 296. Ustava Venezuele ta imenovanja isključiva odgovornost Nacionalne skupštine, tijela koje demokratski biraju građani Venezuele; budući da Europski parlament neće priznati nijednu odluku ni presudu koju su jednostrano donijela ta nelegitima tijela; budući su dužnosnici odgovorni za te odluke također dodani na popis sankcija EU-a;
- L. budući da je Nicolás Maduro naredio veleposlaniku Europske unije da napusti zemlju u roku od 72 sata nakon što je EU uveo ciljane sankcije za nekoliko dužnosnika odgovornih za teška kršenja ljudskih prava te da je usto veleposlaniku Španjolske zaprijetio daljnjim odmazdama; budući da su u svibnju 2020. zabilježeni slučajevi uznemiravanja francuskog veleposlanstva u Caracasu te je među ostalim prekinuta opskrba vodom i električnom energijom u veleposlanikovo rezidenciji; budući da je režim odlučio poništiti tu odluku i ne protjerati veleposlanika EU-a;
- M. budući da se Madurov režim okomio i na političke stranke *Acción Democrática*, *Primero Justicia* i *Un Nuevo Tiempo* uz sustavni progon s uporištem u presudama nelegitimnog Vrhovnog suda, kojima se stranke lišava njihova aktualnog vodstva protiv volje njihovih članova; budući da je Madurov režim demokratsku političku stranku *Voluntad Popular* proglasio terorističkom organizacijom;
- N. budući da je demokratska međunarodna zajednica, uključujući Europsku uniju, čvrsto odbacila tu izbornu farsu te sve takve nezakonite radnje; budući da je tim potezima maksimalno ograničen prostor za demokratsko djelovanje u zemlji i stvorene su goleme prepreke rješavanju političke krize u Venezueli; budući da je stvaranje uravnotežene i uključive nacionalne krizne vlade, u kojoj su zastupljeni svi demokratski politički i socijalni sektori u zemlji i koja može odgovoriti na trenutačne humanitarne potrebe, ključno za prevladavanje rastuće krize;
- O. budući da su poštovanje međunarodnih standarda, neovisno i uravnoteženo Državno izborni povjerenstvo te ravnopravni uvjeti koji osiguravaju sudjelovanje političkih stranaka i kandidata temelj vjerodostojnog izbornog postupka, čime se omogućuju slobodni i poštenu parlamentarni i predsjednički izbori;
- P. budući da nedozvoljeno financiranje i strano uplitanje režima u izbore predstavljaju znatnu prijetnju europskim demokracijama;
- Q. budući da je provedba odluka EU-a u području vanjskih poslova u rukama nacionalnih tijela, ali da je Komisija odgovorna za praćenje provedbe prava Unije;
- R. budući da su 12. lipnja 2020. vlasti u Kabo Verdeu uhitile Alexa Saaba, poslovnog čovjeka koji je umiješan u nekoliko korupcijskih afera koje uključuju Madurov režim te da sada čeka na odluku suda i moguće izručenje; budući da slučaj Saab svjedoči o raširenosti korupcije u Venezueli dok se zemlja nalazi usred dosad neviđene humanitarne krize; budući da je na popisu za 2019. godinu od 180 zemalja na Indeksu percepcije korupcije koji sastavlja organizacija *Transparency International* ta zemlja zauzela 173. mjesto;
- S. budući da se broj političkih zatvorenika povećao od početka masovnih građanskih nemira 2014. i trenutačno ih je više od 430; budući da postoje navodi o jedanaest pritvorenih Europljana u Venezueli; budući da Međunarodni kazneni sud trenutačno vodi preliminarnu istragu o brojnim slučajevima mučenja od strane režima zbog zločina protiv čovječnosti; budući da su slučajevi represije, proizvoljnih pritvaranja i mučenja porasli tijekom krize prouzročene bolešću COVID-19; budući da je u izvješću visoke povjerenice Bachelet od 2. srpnja 2020. o Venezueli dokumentirano više od 1 300 izvansudskih pogubljenja koja su počinile snage sigurnosti između 1. siječnja i 31. svibnja 2020.;

petak, 10. srpnja 2020.

- T. budući da Madurov režim nije pružio transparentne informacije niti prihvatio međunarodnu humanitarnu pomoć ni dao prednost potrebama i pravima najranjivijih dijelova stanovništva; budući da je 1. lipnja 2020. sklopljen sporazum između Ministarstva Narodne vlasti za zdravlje i savjetodavnog tima Nacionalne skupštine za bolest COVID-19 kako bi se omogućilo da se humanitarna pomoć isporuči Venezueli i to bez političkog utjecaja preko Panameričke zdravstvene organizacije (PAHO), premda je režim godinama odbijao svaki oblik humanitarne pomoći;
- U. budući da Madurov režim od 2016. podupire nezakonito obrtničko rudarenje zlata u venezuelskom dijelu Amazone radi financiranja nezakonitih oružanih skupina; budući da se zlato krijumčari iz zemlje nezakonitim kanalima za prodaju i nezakonitu razmjenu u inozemstvu; budući da se takozvano krvavo zlato vadi i iskorištava na štetu ljudskih prava i okoliša u nezakonitim i kriminalnim uvjetima koji su ozbiljna prijetnja i za ljudska prava i za okoliš;
- V. budući da su potrebne učinkovite mjere kako bi se zaustavila sigurnosna prijetnja za širu regiju koju predstavljaju veze diktatorskog Madurova režima, terorističkih skupina i organiziranih oružanih skupina koje provode svoje kriminalne aktivnosti u Venezueli;
- ponovno naglašava duboku zabrinutost zbog ozbiljnosti humanitarne krize, koja predstavlja golemu životnu prijetnju za građane Venezuele; izražava solidarnost sa svim građanima Venezuele primoranima na bijeg iz svoje zemlje u nedostatku najosnovnijih životnih uvjeta kao što su pristup hrani, vodi za piće, zdravstvenim uslugama i lijekovima;
 - skreće pozornost na sve goru migracijsku krizu koja se proširila po cijeloj regiji, posebno u Kolumbiji, Peruu, Ekvadoru, Boliviji, Čileu, Brazilu, Panami, Argentini i u nekim državama članicama EU-a i Kariba, te ističe iznimno teške okolnosti koje dodatno pogoršava borba protiv pandemije bolesti COVID-19; pohvaljuje napore susjednih zemalja i iskazanu solidarnost; traži od Komisije i Europske službe za vanjsko djelovanje (ESVD) da nastave surađivati s tim zemljama i područjima, ne samo pružanjem humanitarne pomoći već i preko razvojne politike i pružanjem više sredstava;
 - apelira na venezuelske vlasti da priznaju postojanje humanitarne krize, da spriječe njezino daljnje jačanje i da potiču politička i gospodarska rješenja kako bi se zajamčila sigurnost cjelokupnog civilnog stanovništva i stabilnost zemlje i regije; prima na znanje sporazum postignut između Venezuele i PAHO-a o borbi protiv bolesti COVID-19;
 - poziva na hitno djelovanje radi sprečavanja pogoršanja humanitarne i javnozdravstvene krize, a posebno ponovnog pojavljivanja bolesti poput ospica, malarije, difterije te slinavke i šapa; poziva na brzu provedbu kratkoročnog rješenja za suzbijanje malnutricije među najranjivijim skupinama kao što su žene, djeca i bolesni;
 - pozdravlja napore i obećanja dana na međunarodnoj donatorskoj konferenciji u znak solidarnosti s venezuelskim izbjeglicama i migrantima; u tom kontekstu poziva na smanjenje birokracije i pojednostavljeni okvir koji može osigurati da obećana sredstva što prije stignu do onih kojima su prijeko potrebna;
 - snažno osuđuje kršenja demokratskog, ustavnog i transparentnog funkcioniranja Nacionalne skupštine, kao i zastrašivanje, nasilje i proizvoljne odluke usmjerene protiv njezinih članova; osuđuje nedemokratsko imenovanje novih članova Državnog izbornog povjerenstva i lišavanje stranaka njihova aktualnog vodstva protiv volje njihovih članova;
 - ponovo potvrđuje da je, kao rezultat transparentnog i demokratskog glasovanja Nacionalne skupštine, Juan Guaidó legitimni predsjednik Nacionalne skupštine i legitimni privremeni predsjednik Bolivarijanske Republike Venezuele u skladu s člankom 233. Ustava Venezuele;
 - ponovo ističe svoju punu potporu Nacionalnoj skupštini, jedinom legitimno izabranom demokratskom tijelu Venezuele, čiju nadležnost, kao i ovlasti i sigurnost njezinih članova, treba poštovati; ustraje u tome da se mirno političko rješenje može postići samo ako se u cijelosti poštuju ustavne ovlasti Nacionalne skupštine;
 - podsjeca da su poštovanje demokratskih institucija i načela te poštovanje vladavine prava ključni uvjeti za pronalaženje rješenja krize u Venezueli u korist njezina stanovništva; stoga hitno poziva na stvaranje uvjeta koji vode do slobodnih, transparentnih i vjerodostojnih predsjedničkih i parlamentarnih izbora na temelju utvrđenog kalendara, pravednih uvjeta za sve sudionike, transparentnosti i prisutnosti vjerodostojnih međunarodnih promatrača kao jedinog izlaza iz krize, isključujući time svako nasilje ili vojno djelovanje;

petak, 10. srpnja 2020.

10. poziva EU i druge međunarodne aktere da pokrenu međunarodnu zajednicu kako bi svojom reakcijom doprinijela hitnoj ponovnoj uspostavi demokracije i vladavine prava u Venezueli;
11. podsjeća da države članice Odluka Vijeća (ZVSP) 2017/2074 pravno obvezuje na provedbu mjera ograničavanja koje su u njoj sadržane, posebno sprečavanje ulaska na svoje državno područje ili prolaska kroz njega osoba na koje se primjenjuju mjere ograničavanja, kao i obvezu da odmah u pisanom obliku obavijeste Vijeće o svim izuzećima koja su odobrile;
12. prima na znanje Odluku Vijeća od 29. lipnja 2020. o tome da jedanaest venezuelskih dužnosnika doda na popis osoba na koje se primjenjuju pojedinačne sankcije kojima se ne nanosi šteta venezuelskom stanovništvu te poziva na jačanje i povećanje tog popisa bude li se stanje ljudskih prava i demokracije u toj zemlji i dalje pogoršavalo; smatra da tijela EU-a moraju ograničiti kretanje pojedinaca na popisu, kao i njihovih najbližih članova obitelji, te zamrznuti njihovu imovinu i vize; nadalje poziva na trenutačnu zabranu trgovine i prometa nezakonitim krvavim zlatom iz Venezuele;
13. duboko žali zbog prijatnje g. Madura da će iz Caracasa protjerati veleposlanika EU-a kao oblik odmazde zbog sankcija koje su nametnute za jedanaest dužnosnika odgovornih za teška kršenja ljudskih prava; u tom pogledu prima na znanje prvotnu izjavu potpredsjednika Komisije / Visokog predstavnika u kojoj najavljuje reciprocitet te poziva države članice da također razmotre mogućnost djelovanja u skladu s načelom reciprociteta ako se ta situacija ponovno pojavi, naime da ukinu vjerodajnice Madurovim veleposlanicima u EU-u; ponavlja svoj poziv državama članicama da priznaju političke predstavnike koje je imenovao Juan Guaidó;
14. osuđuje raširenu korupciju koja je postala neodvojivi dio Madurova režima; osuđuje činjenicu da se Madurov režim koristi političkim financiranjem kao sredstvom vanjskog uplitanja; izražava snažnu osudu i žaljenje zbog slučajeva korupcije, uključujući one koji su pod sudskom istragom u državama članicama;
15. poziva da se smjesta oslobode svi politički zatvorenici te da se okonča mučenje, loše postupanje i uznemiravanje političkih protivnika, aktivista za ljudska prava i mirnih prosvjednika, i da se onima koji su neopravdano prisiljeni na egzil dopusti povratak;
16. u potpunosti podupire istrage Međunarodnog kaznenog suda o brojnim zločinima i činovima represije koje provodi venezuelski režim; apelira na Europsku uniju da podupre inicijativu država stranaka Međunarodnog kaznenog suda da se otvori istraga o zločinima protiv čovječnosti koje je počinila Madurova „de facto” vlada kako bi se odgovorne osobe privede pravdi;
17. prima na znanje odluku britanskog suda od 2. srpnja 2020. kojom se nedvosmisleno priznaje demokratski legitimitet predsjednika Bolivarijanske Republike Venezuele Juana Guaidóa tako što mu se omogućuje zakonit pristup republičkim rezervama zlata;
18. traži slanje misije za utvrđivanje činjenica u tu zemlju kako bi se ocijenila situacija;
19. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću, Komisiji, potpredsjedniku Komisije / Visokom predstavniku Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku, legitimnom privremenom predsjedniku Republike i Nacionalne skupštine Bolivarijanske Republike Venezuele, vladama i parlamentima država Skupine iz Lime, Europsko-latinskoameričkoj parlamentarnoj skupštini i glavnom tajniku Organizacije američkih država.